

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către Procurorul General Stoianoglo Alexandr, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2021,

Termenul examinării cauzei:

Instanța de recurs în anulare de la 03.08.2021 până la 13.10.2021.

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 13.11.2020, a fost admis demersul procurorului privind autorizarea amânării aducerii la cunoștință cet. Boțan George a ordonanței din 13.11.2020 de recunoaștere în calitate de bănuț și a drepturilor sale, în cadrul cauzei penale nr. 2020960059.

2. Încheierea primei instanțe a fost atacată cu recurs de către bănuțul Boțan George prin care a solicitat anularea acesteia.

În motivarea recursului a indicat că, judecătorul de instrucție a menționat în încheiere că procurorul planifică efectuarea măsurilor speciale de investigație în privința lui Boțan George, iar aceasta nu reprezintă o motivare concludentă, deoarece în încheiere nu se face trimitere la vreo ordonanță emisă de procuror prin care acesta dispune efectuarea măsurii speciale de investigație.

Mai mult, recurentul a subliniat că judecătorul de instrucție doar presupune că procurorul pe viitor va efectua aceste măsuri speciale de investigație, fără a avea vreo dovadă în acest sens. Respectiv, „planificările” procurorului referitor la efectuarea măsurilor speciale de investigație, fără a fi susținute prin probe nu poate fi considerat ca un motiv suficient pentru autorizarea amânării aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț în privința persoanei.

De asemenea, a menționat că judecătorul de instrucție nu motivează în niciun fel imposibilitatea acumulării probelor în privința lui Boțan George și din care fapt s-a ajuns la această imposibilitate.

Totodată, recurentul a indicat că instanța de judecată a autorizat prelungirea amânării aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț în privința lui Boțan George, însă în încheiere nu este indicat când a fost amânată aducerea la cunoștință lui Boțan

George a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț. Astfel, pentru a putea prelungi o acțiune de urmărire penală, ea mai întâi de toate trebuie a fi dispusă și autorizată și numai după această ea poate fi prelungită. Amânarea aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț și prelungirea amânării aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț sunt două acțiuni de urmărire penală diferite.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2021, a fost admis recursul declarat de către Boțan George, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre prin care s-a dispus a respinge demersul procurorului privind autorizarea amânării aducerii la cunoștință cet. Boțan George a ordonanței din 13.11.2020 de recunoaștere în calitate de bănuț și a drepturilor sale, în cadrul cauzei penale nr.2020960059 pe un termen de 30 zile.

3.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de recurs ordinar a constatat că urmărirea penală în cauza nr. 2020960059 a fost începută la 22 iulie 2020 de către Procuratura Anticorupție, pe faptul săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 327 alin.(2) lit. b¹) Cod penal, abuzul de putere sau abuzul de serviciu, adică folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, săvârșită din interes material, în scopul realizării altor interese personale sau în interesul unei terțe persoane.

Potrivit materialelor cauzei penale, la 18 aprilie 2018 creditorul urmăritor „Rosst- X” SRL, IDNO XXXXX, a depus spre executare documentul executoriu nr.2p/p0-5/18 (28-2p/o-1067-12022018) din data de 12 februarie 2018, emis de Judecătoria Edineț, sediul Ocnița, prin care s-a dispus încasarea în mod solidar de la Ixar Alexandru și Maidan Artur a datoriei și cheltuielilor de judecată în sumă de 44 046 lei.

Tot, la 18 aprilie 2018, executorul judecătoresc Boțan George a emis încheierea privind asigurarea executării documentului executoriu, aplicând diverse interdicții, inclusiv și sechestru asupra bunurilor mobile și imobile ale debitorilor Ixar Alexandru și Maidan Artur în limita sumei de 44 046 lei.

Conform actelor prezentate debitorii solidari Ixar Alexandru și Maidan Artur au achitat parțial datoria acumulată aproximativ 29 400 lei, fapt ce se confirmă prin ordinele de încasare, respectiv suma restantă conform documentului executoriu nr.2p/p0-5/18 (28-2p/o-1067-12022018) din data de 12 februarie 2018, constituia suma de 14 646 lei.

În pofida faptului că debitorii solidari Ixar Alexandru și Maidan Artur au achitat parțial creanțele, executorul judecătoresc Boțan George, acționând contrar prevederilor art.90 Cod de executare, care reglementează consecutivitatea urmării bunurilor, care statuează că, în cazul în care debitorul nu indică în ce consecutivitate solicită să fie urmărite bunurile sale, consecutivitatea va fi stabilită de creditor, în comun cu executorul judecătoresc, ținându-se cont de următoarea consecutivitate: a) în primul rând vor fi urmărite bunurile personale ale debitorului libere de gaj sau de ipotecă și mijloacele bănești; b) în al doilea rând vor fi urmărite bunurile debitorului care se află în proprietate comună pe cote-părți sau în devălmășie, libere de gaj sau de ipotecă; c) în al treilea rând vor fi

urmărite bunurile gajate sau ipotecate; d) în ultimul rând va fi urmărit bunul imobil în care domiciliază debitorul.

Elucidând prevederile legale invocate supra, a recurs la urmărirea bunului imobil în care domiciliază debitorul, fără a ține cont de consecutivitatea urmăririi bunurilor, a dispus organizarea licitației privind vânzarea bunului imobil sechestrat amplasat pe adresa XXXXXX, cu numărul cadastral - XXXXX proprietarul căruia era debitorului solidar - Maidan Artur, pentru data de 11 februarie 2019, privându-1 în așa mod de dreptul de a-și exercita drepturile și obligațiile prevăzute de lege.

La 11 februarie 2019, în continuarea acțiunilor sale infracționale, executorul judecătoresc Boțan George, încălcând prevederile art.46 alin.(2) Constituția Republicii Moldova și art. 1 al Primului protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 04.11.1950, care prevăd „...nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa, decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege...”, folosindu-se intenționat de situația de serviciu, contrar prevederilor legale menționate supra, a organizat desfășurarea licitației privind vânzarea bunului imobil situat în mun. XXXXX, cu numărul cadastral - XXXXX, întocmind în acest sens procesul-verbal al licitației nr. 065-479/18 din data de 11 februarie 2019. În urma desfășurării licitației bunul imobil a fost adjudecat lui Rață Gheorghe, ultimul achitând prețul de 119 119 lei.

Prin ordonanța procurorului din 13 noiembrie 2020, Boțan George a fost recunoscut în calitate de bănuț în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. b¹) Cod penal.

În cazul dedus judecării, este notabil a fi menționat că procurorul de caz, la emiterea ordonanței privind amânarea aducerii la cunoștința bănuțului George Boțan a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț și a drepturilor sale din 13.11.2020, dar și în demersul înaintat către judecătorul de instrucție, nu a motivat suficient necesitatea dispunerii măsurilor speciale de investigații, ba mai mult, nu a anexat niciun înscris care ar fi justificat necesitatea amânării aducerii la cunoștință a calității de bănuț, rezumându-se doar la fraze generice și abstracte, și o serie de acte procesuale care denotă doar mersul urmăririi penale pe cauza dată.

Din această perspectivă, soluția judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana de admitere a demersului procurorului ce formează obiectul prezentului recurs a fost una greșită, or, încheierea recurată este pasibilă de casare din considerentul că nu conține o analiză detaliată a solicitării procurorului în coraport cu fapta investigată, judecătorul de instrucție menționând doar că este necesară înregistrarea și interceptarea comunicărilor.

La caz, instanța de recurs ordinar a notat că, potrivit ordonanței de amânare a aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț, scopul dispunerii acesteia s-a rezumat la „necesitatea stabilirii tuturor circumstanțelor cauzei...”, motiv pentru care a fost „necesară efectuarea unui șir de acțiuni îndreptate la acumularea probelor, inclusiv, măsuri speciale de investigație cum ar fi interceptarea comunicărilor și imaginilor precum și interceptarea comunicărilor telefonice”.

În aceeași ordine de idei, judecătorul de instrucție în încheierea recurată a indicat doar la „necesitatea efectuării măsurilor speciale de investigație în privința bănuitului și anume interceptarea și înregistrarea comunicărilor...”.

În contradicție cu poziția procurorului și a judecătorului de instrucție, instanța de recurs a subliniat că judecătorul de instrucție era obligat nu doar să preia mot a mot textul din ordonanța procurorului, ci să-l filtreze prin prisma aprecierii necesității permisibilității unei asemenea ingerințe în viața privată a bănuitului.

Mai mult decât atât, judecătorul de instrucție urma să aprecieze din start circumstanțele speței prin prisma art. 132¹ alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit căruia, Măsurile speciale de investigații se dispun și se efectuează dacă sînt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: 1) pe altă cale este imposibilă realizarea scopului procesului penal și/sau poate fi prejudiciată considerabil activitatea de administrare a probelor; 2) există o bănuială rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvîrșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, cu excepțiile stabilite de lege; 3) acțiunea este necesară și proporțională cu restrîngerea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Instanța de recurs a conchis că odată ce amânarea aducerii la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit este posibilă doar în cazul exclusiv al existenței necesității de a dispune măsuri speciale de investigație, judecătorul de instrucție era obligat să verifice anume la această etapă întrunirea condițiilor art. 132¹ alin. (2) Cod de procedură penală. Or, la caz, este evident că prima și a treia condiție nu sunt întrunite din următoarele considerente.

Din materialele prezentate de către procuror, reiese cu certitudine că, infracțiunea prevăzută de art. 327 alin. 2 lit. b¹) Cod penal de care este bănuit Boțan George, s-a consumat la data de 11.02.2019, când a avut loc pretinsa licitație ilegală.

Din ordonanța privind începerea urmăririi penale reiese că, plîngerea penală pe numele lui George Boțan a fost depusă la data de 12.07.2019, iar urmărirea penală a fost pornită abia peste un an, la 22.07.2020, iar calitatea de bănuit i-a fost atribuită lui George Boțan abia la 13.11.2020.

Astfel, coroborînd circumstanțele obiective ce reies din materialele anexate la demers de către procuror, instanța de recurs a indicat că nu este clară necesitatea de a fi dispuse măsuri speciale de investigație în privința bănuitului, în momentul în care de la momentul săvîrșirii pretensei fapte a trecut aproape doi ani, iar de la momentul sesizării organului de urmărire penală a trecut mai mult de un an, perioadă în care necesitatea dispunerii cărorva măsuri speciale de investigații în privința lui Boțan George nu a existat, deși din momentul sesizării organului de urmărire penală era clar cine este presupusul făptaș.

Mai mult decât atât, instanța de recurs a menționat că chiar și în eventualitatea în care, la momentul emiterii ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuit ar fi apărut necesitatea de a fi dispuse măsuri speciale de investigație, procurorul era obligat să justifice minuțios necesitatea acestor măsuri, și să explice de ce acțiunile de urmărire penale disponibile fără participarea bănuitului nu erau suficiente pentru atingerea scopului urmărit, or, în caz contrar acest fapt creează o premisă pentru arbitrar și abuz de drepturi față de persoana

„acuzată”, mai ales că potrivit fabulei reținute în ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț a lui Boțan George, această categorie de infracțiuni se probează în mare parte prin documente, al căror loc de aflare nu era greu de depistat și ridicat.

La caz, dispunerea amânării notificării ordonanței din 13.11.2020, i-a permis acuzatorului de stat extinderea artificială a termenului de menținere a persoanei în calitate de bănuț, instituit prin lege, care are serioase efecte asupra duratei urmăririi penale, respectarea garanției termenului rezonabil, și cel mai important - amânarea simulată și neîntemeiată a momentului de garantare a minimului de drepturi de care beneficiază un suspect sub o bănuială rezonabilă, legalizând o ingerință inadmisibilă și nejustificată în viața privată a persoanei.

Totodată, instanța de recurs a constatat că a fost încălcat principiul proporționalității între dreptul și libertatea persoanei garantate de lege și necesitatea amânării aducerii la cunoștința bănuțului Boțan George a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț. Iar prin admiterea demersului procurorului, s-ar legifera ingerința în viața privată bănuțului fără ca necesitatea acesteia să fie examinată cu respectarea totalității garanțiilor procesuale în cadrul instituției de autorizare a amânării aducerii la cunoștința a ordonanței din 13.11.2020 prevăzute prin lege.

4. Decizia instanței de recurs ordinar este atacată cu recurs în anulare de către Procurorul General Stoianoglo Alxenadr prin care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie menținută încheierea pronunțată de prima instanță.

În motivarea celor solicitate, recurentul indică că încheierea pronunțată de către judecătorul de instrucție din Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana devenise definitivă și irevocabilă, iar instanța de apel în lipsa unui temei legal, nemotivat a admis recursul părții apărării, or, recursul a fost declarat peste termenul de 15 zile de la data pronunțării încheierii.

De asemenea, recurentul subliniază că instanța de recurs prin decizia pronunțată a depășit limitele, or, legalizarea și necesitatea efectuării măsurilor speciale de investigație este de competența judecătorului de instrucție, nefiind obiect al contestației în respectiva cauză penală.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu dispozițiile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise **doar la judecarea cauzei**, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, Colegiul penal remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că recursul în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2021, adoptată în ordinea reglementată de art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), 417-418, 313 Cod de procedură penală, prin care a fost examinat recursul ordinar declarat împotriva încheierii primei instanțe, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal decide în privința inadmisibilității recursului în anulare declarat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

6. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către Procurorul General Stoianoglo Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 aprilie 2021, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțarea integrală la **19 noiembrie 2021**.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan